

حجت‌الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

امروز کشور درگیر بحران هایی در حوزه زیست محیطی و اجتماعی است؛ بحران هایی مثل کمبود آب و قطعی مکرر آن، قطعی برق و افزایش آلودگی هوا، که همه این ها زندگی مردم را به شدت تحت تأثیر خود قرار داده است. این مشکلات برخلاف نظر بسیاری از افراد جامعه، تنها نتیجه ضعف های مدیریتی نیست، بلکه بسیاری از اوقات معلول نگاه ما به مواهب الهی و رفتارهای ناپایدارمان بامنابع طبیعی است. بازگشت به آموزه های اهل بیت^(ع) که چراغ راهبری و حکمت عملی در این زمینه اند، حیاتی تر از همیشه است.

از زبان امام صادق^(ع) می شنویم؛ «ارزعو و اغرشوا و... ما عمل الناس عملاً أجَلَ ولا أُطیب منه؛ بکارید و درخت بکارید؛ به خدا سوگند عملی برتر و پاک تر از این نزد مردم نیست.»

این کلام گران بها، نه فقط ترغیب به کشاورزی است، بلکه پیامی عمیق درباره اهمیت تلاش برای آبادانی زمین و حفظ منابع طبیعی است؛ امری که در بحران های امروز، می تواند راه حلی نجات بخش باشد.

همچنین ایشان فرموده اند؛ «لا تطیب السکنی إلا بتلای؛ الهواء الطّیّب و الماء الغزیر العذب و الأرض الخوّاره؛ زندگی جز با سه چیز خوش نمی شود؛ هوای پاک، آب فراوان گوارا و زمین نرم و قابل کشت.»

این سه عنصر اصلی، پایه های حیاتی یک زیست سالم است که اگر نباشد، قطعاً آرامش و سلامت جامعه نیز مختل می شود.

در مقابل، هشدار اهل بیت^(ع) درباره نابودی منابع طبیعی نیز روشن و صریح بیان شده است؛ «لا تَقْطَعُوا الشَّجَرُ فَتِیْعَتُ... عَلَیْکُم الْعَذَابُ شُبَّا؛ درختان میوه دار را قطع نکنید که خداوند بر شما عذابی پی درپی خواهد فرستاد.»

قطع بی رویه و نابودی منابع طبیعی نه تنها به طبیعت آسیب می زند، بلکه نشانه بی توجهی به دستورات الهی و منجر به پیامدهای سنگین و عذاب الهی است.

پیامبر خدا^(ص) نیز فرموده اند؛ «ما من رَجُلٍ یَغْرِشُ غَرْساً إلّا کُتِبَ لَهُ مِنْ الْأَجْرِ قَدْرٌ ما یَخْرُجُ مِنْ ثَمَرِ ذَٰلِكَ الْغَرْسِ؛ هر که نهالی بکارد، خداوند به اندازه میوه های آن، پاداش برای او می نویسد.»

این روایت گواهی است بر جایگاه ویژه حفظ و گسترش منابع طبیعی که بخشی از عبادات و کسب رضایت خداوند محسوب می شود.

امام علی^(ع) نیز در روایتی تکان دهنده، مسئولیت همگان را در برابر همه مخلوقات حتی در برابر محیط اطراف و شهر و دیار ما یادآوری کرده و فرموده اند؛ «اتَّقُوا... فی عبادِهِ وَ یَلَاوِهِ فَإِنَّکُمْ مَسْئُولُونَ حَتّٰی غَنِ الْبَقَاعِ وَ الْبَهَائِمِ؛ تقوای خدا را درباره بندگان و سرزمین های او رعایت کنید که شما حتی درباره زمین ها و حیوانات مسئولید.»

این سخن، مسئله حفاظت از محیط زیست را علاوه بر یک وظیفه انسانی، به امری مرتبط با تقوا و مراقبت الهی، بدل می سازد. امروز که کشور ما با کاهش منابع آبی، قطعی برق و آلودگی هوای گسترده مواجه است، این آموزه های بنیادین به ما یادآوری می کنند که؛ مصرف بهینه و مدیریت خردمندانه منابع، کاشت و نگهداری درختان، حفظ کیفیت آب و هوا و تلاش در جهت عواملی که مرتبط با اعمال ماست، جلوه گیری از آلودگی ها و خشونت در برابر طبیعت، نه فقط رفتاری اخلاقی و اجتماعی بلکه عبادتی است که رضایت خدا را در پی دارد و سلامت جامعه را تضمین می کند.

بنابراین، حفظ طبیعت، امانتی الهی است که خداوند بر دوش ما نهاده است و غفلت از آن نه تنها زیان مادی دارد، بلکه فاصله گرفتن از مسیر دین داری و عبادت حقیقی به شمار می آید. هر مسلمان و هر ایرانی دلسوز باید بداند که پاسداری از این امانت مقدس، کلید نجات و تضمین زندگی پاک برای خود و نسل آینده است.

کتاب «اسلام پژوهی در اسرائیل» به معرفی برخی مطالعات و تحقیقات اسلام پژوهی در اسرائیل، کتاب ها، پایان نامه ها، مقالات، نشریه ها، سیاست ها، مراکز و شخصیت های اسلام پژوه در این منطقه حساس خاورمیانه پرداخته است.

در مراکز علمی اسرائیل، فعالیت های فردی و گروهی زیادی در زمینه شناخت افکار، باورها، آثار، فرهنگ، تمدن، شخصیت ها و مرکزهای مسلمانان کل نقاط جهان صورت گرفته و محصولات علمی فراوانی در این زمینه تولید و منتشر شده است. این نکته نشان از اهمیت مطالعه درباره اسلام، جوامع اسلامی و فرهنگ و تمدن آن ها در نزد یهودیان و حتی جهانیان دارد.

این کتاب سرآغازی برای پژوهش ها و تحقیقات گسترده تر در آینده نزدیک است و به عنوان مدل و الگو برای مطالعات در این زمینه عمل می کند. در اسرائیل (فلسطین اشغالی)، مراکز تحقیقاتی فراوانی با جذب استادان و پژوهشگران پرشمار، مشغول مطالعه و تحقیق درباره ادیان و مذاهب گوناگون هستند که یکی از آن ها، دین اسلام است. این مطالعات و تحقیقات به صورت آموزشی و پژوهشی، در مقاطع دانشگاهی -اعم از کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی- صورت می گیرد و در یک سیر صعودی درخور توجه، رو به افزایش است.

عمق یافتن در مطالعات و پژوهش های منطقه اسرائیل در حوزه اسلام و مسلمانان -به ویژه مذهب شیعه و فرقه های آن- بسیاری از اهداف مراکز علمی و اشخاص اسلام پژوه در این زمینه را روشن می سازد. تحقیق در مبانی، اصول و روش شناسی مطالعات اسلامی در مراکز علمی اسرائیل، مؤلفه ها و عناصر سازنده نظام اسلام پژوهی و اسلام شناسی در فلسطین اشغالی (اسرائیل) را آشکار می سازد. این نوشتار، به نوعی یک ارزیابی و سنجه نامایی از کارکرد چند ساله اسرائیل در زمینه تحقیقات اسلام شناسانه و اسلام پژوهانه است که در نوع خودش بی سابقه است و برای نخستین بار به جوامع علمی جهان عرضه می شود.

عبری زبانان شیعه پژوه چه می کنند؟

تلاش گروه مطالعات خاورشناسی بیشتر خدمات دهی به بخش وزارت خارجه و جنگ دولت فلسطین اشغالی بود

دکتر حسین کریمی در آیین گشایش دانشگاه عبری اورشلیم در سال ۱۳۹۱ میلادی

به دلیل بروز انقلاب اسلامی در ایران، درکنار توجه به مسائل سیاسی ایران، محافل آکادمیک غربی توجه رو به رشدی را به مباحث شیعه شناسی نشان داده اند و البته در این میان، محققان فلسطین اشغالی که دلایل موجه تری برای توجه به مسائل ایران و تشیع دارند، سهم درخور توجهی را به خود اختصاص داده اند.

برخی ها این مطالعات را در جهت شناخت بیشتر شیعه و در مسیر ضربه زدن به جریان های شیعی در دنیا به ویژه ایران می دانند. برخی محققان این فعالیت ها را با عنوانی آکادمیک و علمی تفسیر می کنند. اما باید توجه داشت که نگاه محققان یهودی به شیعه، از دیرباز رویکردی انتقادی و ستیزگانه داشته است.

به همین دلیل برای تحلیل دقیق تر این مسئله نیاز است که به صورتی همه جانبه به این فعالیت های علمی نگاه شود. دکتر محمد کاظم رحمتی، دانش آموخته دکتری تاریخ اسلام از دانشگاه تربیت مدرس و عضو هیئت علمی بنیاد دائره المعارف اسلامی، سال هاست پژوهش های گوناگونی درباره شناخت هرچه بهتر رویکرد خاورشناسان به اسلام و شیعه انجام داده است. در این گفت وگو به بررسی تأسیس دانشگاه در فلسطین اشغالی و رویکرد اسلام شناسانه یهودیان این دانشگاه پرداخته ایم.

اسلام شناسی، شیعه شناسی و رشته ها و بحث هایی از این قبیل معمولاً رشته هایی هستند که خاستگاه غربی دارند. ضرورت شناخت شیعه یا اسلام یا هر دین و فرهنگ دیگر برای کشورها و دولت های جهان بر کسی پوشیده نیست. این شناخت ها در بسیاری از موارد برای تسهیل روابط بین پیروان ادیان یا فرهنگ های مختلف است اما در همه حوزه ها یا وجود تسهیل روابط، بحث های راهبردی هم به این مباحث دامن می زند.

رشته شیعه شناسی در کشورهای اروپایی و آمریکایی مانند انگلیس یا آمریکا پیشینه ای طولانی تر از دیگر کشورها دارد. اما این رشته در اسرائیل حکایتی دیگر است. در اسرائیل شاید به دلیل حساسیت موضوع توجه ویژه ای به آن شده است، تاجایی که شاید بتوان با اطمینان گفت که بهترین و قوی ترین تحقیقات در این زمینه در اسرائیل انجام شده است.

مطالعات شیعه شناسی در مراکز تحقیقی فلسطین اشغالی در سه دهه اخیر با توجه به شدت یافتن درگیری با شیعیان لبنان و نقش جدی ایران در تحولات سیاسی منطقه، با محوریت آسیب شناسی شیعه آغاز شده است. در سالیان اخیر و عموماً

روژنامه نگار امیر حسینی نازار

دانشگاه در دامنه کوه اسکوپوس، منطقه ای قدیمی در شمال شهر بیت المقدس، به عنوان سنگ بنای اولیه دانشگاه نهاده شد. زمین این دانشگاه که پیش از جنگ، «اسحاق گولدبرگ» از حقوق دانی انگلیسی به نام «سر جان گری هیل» خریده بود، یکی از مناطق زیبای شهر بیت المقدس بود. نخستین درس این دانشگاه را «ابنشتین» با بختی درباره تئوری نسبیت و با جملاتی به زبان عبری آغاز کرد و بعدها خود نقش مهمی در حمایت علمی از دانشگاه و معرفی و اویزم در فلسطین، با تسلط انگلستان بر فلسطین وارد دور جدیدی شد. همدلی «لرد آرتور بالفور» با تلاش های حیم وایزمن و صدور اعلامیه معروف وی در حمایت از تشکیل دولتی یهودی در فلسطین، دور جدیدی از حیات یهودیان را بر قرن نوزدهم رقم زد. درکنار تلاش های سیاسی یهودیان برای تشکیل دولتی یهودی در فلسطین، تلاش هایی نیز ازسوی وایزمن و دوستانش برای تشکیل دانشگاهی در فلسطین در جریان بود.

اندیشه تشکیل دانشگاهی در بیت المقدس، به پیش از تشکیل دولت یهودی در آنجا بازمی گردد. در سال ۱۸۸۴ در نشست یهودیان، «هرمان شپیرا» پیشنهاد تأسیس دانشگاهی را در فلسطین مطرح کرد، پیشنهادی که بار دیگر در ۱۸۹۷ میلادی در نشست یهودیان مطرح شد. چند سال بعد، گروهی از جوانان صهیونیست متأثر از اندیشه ها و برخوردار از حمایت «وایزمن» که خود کرسی تدریس را در دانشگاه «جنوا» برعهده داشت، به طور جدی به فکر عملی کردن اندیشه تأسیس دانشگاهی در فلسطین افتادند. این گروه که شامل کسانی چون «مارتین بور» و «برتولد فیول» بود، اندیشه طرح دانشگاه را بار دیگر در نشست یهودیان در ۱۹۰۱ میلادی مطرح کردند. در تلاش برای عملی کردن چنین ایده ای، «وایزمن» از سلطان عثمانی که حاکمیت سیاسی فلسطین را در اختیار داشت، تقاضا کرد دانشگاهی را در فلسطین احداث کند که این پیشنهاد، مورد پذیرش باب عالی قرار نگرفت.

با وجود تداوم جنگ، جدیت وایزمن در انجام طرح خود، سبب شد او در دوران جنگ جهانی به همراه گروهی عازم فلسطین شود که اقدامات اولیه را برای تأسیس دانشگاه انجام دادند. سفر «وایزمن» بعد از اعلامیه مشهور «بالفور» صورت گرفت. ۲۴ جولای ۱۹۱۸ میلادی در اقدامی نمادین دوازده سنگ از فلسطین، مربوط به چه زمانی بوده است؟ آیا سنگ بنای آن به بعد از اشغال فلسطین بازمی گردد؟

تلاش های یهودیان برای پژوهش ها و تحقیقات گسترده تر در آینده نزدیک است و به عنوان مدل و الگو برای مطالعات در این زمینه عمل می کند. در اسرائیل (فلسطین اشغالی)، مراکز تحقیقاتی فراوانی با جذب استادان و پژوهشگران پرشمار، مشغول مطالعه و تحقیق درباره ادیان و مذاهب گوناگون هستند که یکی از آن ها، دین اسلام است. این مطالعات و تحقیقات به صورت آموزشی و پژوهشی، در مقاطع دانشگاهی -اعم از کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی- صورت می گیرد و در یک سیر صعودی درخور توجه، رو به افزایش است.

عمق یافتن در مطالعات و پژوهش های منطقه اسرائیل در حوزه اسلام و مسلمانان -به ویژه مذهب شیعه و فرقه های آن- بسیاری از اهداف مراکز علمی و اشخاص اسلام پژوه در این زمینه را روشن می سازد. تحقیق در مبانی، اصول و روش شناسی مطالعات اسلامی در مراکز علمی اسرائیل، مؤلفه ها و عناصر سازنده نظام اسلام پژوهی و اسلام شناسی در فلسطین اشغالی (اسرائیل) را آشکار می سازد. این نوشتار، به نوعی یک ارزیابی و سنجه نامایی از کارکرد چند ساله اسرائیل در زمینه تحقیقات اسلام شناسانه و اسلام پژوهانه است که در نوع خودش بی سابقه است و برای نخستین بار به جوامع علمی جهان عرضه می شود.

به دلیل بروز انقلاب اسلامی در ایران، درکنار توجه به مسائل سیاسی ایران، محافل آکادمیک غربی توجه رو به رشدی را به مباحث شیعه شناسی نشان داده اند و البته در این میان، محققان فلسطین اشغالی که دلایل موجه تری برای توجه به مسائل ایران و تشیع دارند، سهم درخور توجهی را به خود اختصاص داده اند.

برخی ها این مطالعات را در جهت شناخت بیشتر شیعه و در مسیر ضربه زدن به جریان های شیعی در دنیا به ویژه ایران می دانند. برخی محققان این فعالیت ها را با عنوانی آکادمیک و علمی تفسیر می کنند. اما باید توجه داشت که نگاه محققان یهودی به شیعه، از دیرباز رویکردی انتقادی و ستیزگانه داشته است.

به همین دلیل برای تحلیل دقیق تر این مسئله نیاز است که به صورتی همه جانبه به این فعالیت های علمی نگاه شود. دکتر محمد کاظم رحمتی، دانش آموخته دکتری تاریخ اسلام از دانشگاه تربیت مدرس و عضو هیئت علمی بنیاد دائره المعارف اسلامی، سال هاست پژوهش های گوناگونی درباره شناخت هرچه بهتر رویکرد خاورشناسان به اسلام و شیعه انجام داده است. در این گفت وگو به بررسی تأسیس دانشگاه در فلسطین اشغالی و رویکرد اسلام شناسانه یهودیان این دانشگاه پرداخته ایم.

است. سنگ بنای اولیه تأسیس این رشته به چه زمانی بازمی گردد؟

در سال های نخست تأسیس بخش مطالعات شرق شناسی، محققان یهودی تبار آلمانی حضوری پررنگ داشتند. به طور طبیعی برای تربیت دانشجو، نیاز به جذب استاد بود و برای حل این معضل، از یهودیان آلمان کمک گرفته شد. سنت مطالعات اسلامی در آلمان به نحو جدی آغاز شده بود و اسلام شناسان نیز که در آن ایام به فعالیت و تحقیق درباره اسلام مشغول بودند، نقش مهمی در تکوین بخش مطالعات خاورشناسی دانشگاه ایفا کردند.

«ژوزف هورویتس»، از اسلام شناسان یهودی آلمانی، که در دانشگاه فرانکفورت به فعالیت مشغول بود، برای پنج سال و به عنوان نخستین استاد مهمان، ریاست و تدریس بخش مطالعات شرق شناسی را برعهده گرفت. پس از او نیز یهودی دیگری از دانشگاه فرانکفورت به نام «دیترلده ویل» که در مطالعات فقه الهیه عربی و ترکی تخصص داشت، جانشین او شد.

تلاش اولیه گروه مطالعات خاورشناسی در سال های نخست بیشتر خدمات دهی به بخش وزارت خارجه و جنگ دولت فلسطین اشغالی بود. همچنین نوپا بودن دولت و درگیری با اعراب، گروه را از انجام تحقیقات صرف باز داشته بود. با این حال، در همین سال ها دو تن از افراد تأثیرگذار به نام های «دیوید آیولن» و «مایر ژاکوب قسطنط»، در بخش مطالعات اسلامی دانشگاه به تربیت شاگرد پرداختند و به نحو جدی سنت مطالعات اسلامی را در این دانشگاه سامان دادند. «آیولن» در حوزه ممالیک و «قسطنط»، در بخش مطالعات سیره، سنت مهمی را در این دانشگاه برجا نهادند. در حقیقت در سال ۱۹۴۹ تغییر مهمی در بخش مطالعات شرقی دانشگاه عبری اورشلیم رخ داد و با کوشش «دیوید آیولن» علاوه بر مطالعه تاریخ اسلام در قرون میانه، توجه به مسائل معاصر جهان اسلام به عنوان موضوع جدید تحقیقی مورد توجه قرار گرفت. دو سال بعد نیز «اوریل هید»، از متخصصان زبان فارسی و ترکی، به گروه مطالعات

چه رشته های دانشگاهی در ابتدا کار خود را آغاز کردند؟

سه مرکز تحقیقاتی اولیه دانشگاه، به بررسی های درباره مطالعات یهودی، شیمی و میکروبیولوژی اختصاص یافته بود. هدف از اتخاذ چنین رویکردی، تلاش برای شناخت یهود و برخورد کردن نیازهای علمی جامعه در حال گسترش یهودیان بیت المقدس بود. «مگنس» که خود از ۱۹۲۳ میلادی در بیت المقدس اقامت گزیده بود، به مطالعات یهودی توجه فراوانی نشان داد. وایزمن و گروهی دیگر به تقویت دانشگاه در بخش علوم پایه توجه نشان دادند. «لرد بالفور» دانشگاه را به صورت رسمی در اول آوریل ۱۹۲۵ مراسمی با شرکت گروهی از یهودیان و فرماندار انگلیسی فلسطین افتتاح کرد. در سال های اولیه، دانشگاه عبری برای تأمین مخارج خود کمکی به صورت رسمی از دولت انگلیسی حاکم بر فلسطین دریافت نکرد و کمک های مالی یهودیان داخل و خارج فلسطین اهمیت بسزایی در تأمین نیازهای مالی دانشگاه داشته است. گسترش دانشگاه، سیاست دیگری بود که به آرامی دنبال می شد و در ۱۹۲۴ بخش مطالعات یهودی و در ۱۹۲۶ بخش مطالعات شرقی و به تدریج بخش های دیگری به دانشگاه افزوده شد.

در حال حاضر بخش مطالعات اسلام شناسی اورشلیم، یکی از رشته های مهم این دانشگاه

شرقی پیوست. وی خود در سال ۱۹۶۲ میلادی تغییر دیگری در بخش مطالعات شرقی به وجود آورد و نام آن را به بخش مطالعات «آسیایی و آفریقایی» تغییر داد. «آیولن» همچنین با همکاری «پسح شنار» در سال ۱۹۴۷ میلادی فرهنگ لغت عبری غربی را تألیف کرد که تاکنون بارها تجدید چاپ شده است.

پس از جنگ اعراب و اسرائیل، فعالیت های این دانشگاه دچار چه تحولاتی شد؟

پس از دوران جنگ های اعراب و اسرائیل، فعالیت های دانشگاه با توجه به تداوم روند مهاجرت یهودیان بخش های مختلف به فلسطین اشغالی، گسترش یافت و در سیاستی جدید برای گسترش دانشگاه، برخی دانش آموختگان دانشگاه عبری برای انجام تحصیلات تکمیلی خود به دانشگاه های دیگر اروپایی ازجمله «مدرسه مطالعات شرقی آسیایی» لندن اعزام شدند. چهره شاخص و تأثیرگذار این گروه، «موشه شارون» است. وی از پایان نامه دکتری خود درباره خلافت عباسیان در ۱۹۷۰ میلادی و به راهنمایی «بنرئاد لویس» دفاع کرد. پس از «موشه شارون»، «اتان گولبرگ» نیز در تداوم همین سنت، در دانشگاه آکسفورد به تحصیل در مقطع دکتری پرداخت و پایان نامه خود را با موضوع «موضع امامیه در برابر صحابه» در ۱۹۷۱ میلادی تألیف کرد. در بخش مطالعات سیره نبوی، «مایر ژاکوب قسطنط» علاوه بر نگارش مقالات فراوان تأثیر بسزایی در تربیت شاگردان متعدد داشته است.

یکی از مؤسسات مهم این دانشگاه، مؤسسه مطالعات آسیایی و آفریقایی دانشگاه عبری اورشلیم است. این مؤسسه از چه بخش هایی تشکیل شده است؟

نیاز به تفکیک حوزه های پژوهشی و تمرکز دقیق برای مطالعات، موجب تشکیل پنج بخش مجزا در مؤسسه مطالعات آسیا و آفریقایی دانشگاه عبری اورشلیم شده است. این بخش ها عبارت اند از مطالعات اسلامی و خاورمیانه، زبان و ادبیات عربی، مطالعات هندی، ایرانی و ارمنی، مطالعات آفریقایی و مطالعات خاور دور.

در بخش مطالعات اسلامی و خاورمیانه، محققان به بررسی مسائل جهان اسلام در محدوده زمانی میانه و معاصر می پردازند. در حوزه تاریخ اسلام، «مایر ژاکوب قسطنط» و شاگردانش به بررسی مسائل سیره نبوی اشتغال دارند. «مایکل لکر» که موضوع پایان نامه دکتری خود را بررسی فعالیت های پیامبر اکرم^(ص) در مدینه انتخاب کرده است، تمرکز اصلی مطالعاتش، روابط یهودیان با پیامبر^(ص) به طور عام است.

او همچنین در سلسله مقالات متعددی با عناوین «آیا پیامبر معاهداتی با قبایل بنی نضیر، بنی قریظه و بنی قینقاع منعقد کرده است؟»، «عمرو بن حزم انصاری و تفسیر آیه ۲۵۶ سوره بقره»، «نکاتی شرح حال نگارانه درباره ابن شهاب زهری»، و با محوریت همین موضوع، روابط پیامبر با یهودیان و تأثیر آن ها را در شبه جزیره عربی با تفصیل بیشتری بررسی کرده است.

یکی از مشهورترین شیعه پژوهان این دانشگاه، «اتان کلبرگ» است. از وی تا به حال آثار گوناگونی در حوزه مطالعات شیعی به چاپ رسیده است. تأثیر نوشته های او در اندیشه اسلام شناسی دنیا تا چه اندازه بوده است؟ در حوزه تاریخ تشیع، اتان کلبرگ نخستین محققى است که تنها به شیعه شناسی پرداخته و به تربیت شاگردانی همت گمارده است. او موضوعاتی درباره تاریخ تشیع را مطالعه کرده که بخش عمده ای از این مقالات در اثری به نام عقیده و فقه در تشیع امامی منتشر شده است. از «کلبرگ» مقالات چندی نیز به فارسی ترجمه شده که ازجمله آن ها می توان به مقاله مهم او با عنوان «از امامیه تا اثنی عشریه»، «نکاتی چند درباره موضع امامیه در خصوص قرآن» و مقاله «نخستین کاربردهای اصطلاح اثنی عشریه» اشاره کرد.

برخی دیدگاه های کلبرگ درباره تاریخ تشیع، عموماً است که تا به هشت جلدی «شکل گیری تمدن کلاسیک اسلامی» را برعهده داشته که انتشارات «اشگیت» در سال ۲۰۰۳ میلادی اثر وی را به عنوان سی و سومین اثر مجموعه مذکور منتشر کرده است. کلبرگ، اثری که شنااسانه درباب عالم نامور امامی، ابن طاووس به نگاشته که با عنوان «کتابخانه ابن طاووس» به فارسی ترجمه شده است. شیوه «کلبرگ» و مطالعات شیعه شناسی در دانشگاه عبری اورشلیم، مبتنی بر آسیب شناسی تاریخ تشیع است و او و شاگردش «مایر میخائیل برار» که بررسی تفاسیر اولیه امامیه موضوع پایان نامه دکتری او بوده است، با چنین رویکردی به بررسی تاریخ تشیع پرداخته اند و البته پیگیری چنین رویکردی در شناخت درست تشیع مشکلاتی پدید می آورد. درحقیقت در چنین رویکردی قرائت گروهی به عنوان قرائت غالب تشیع برجسته می شود.

همین امروز تبلیغات خود را شروع کنید

میدان شهید اسفهانمن شمس / طبقه اول / واحد ۵ / اداره درآمد ۰۵۱۳۷۷۸۸۸۸۱-۰۵ داخلی ۴۱۶ ۰۹۰۵۷۴۸۳۵۶۱

